

MAGYARORSZÁG BARLANGJAI

BARADLA-CSEPPKŐBARLANG

AGGTELEK-JÓSVAFŐ

© MAGYAR
DIAFILMGYÁRTÓ
VÁLLALAT

Budapest, 1988

Az Aggtelek környékén található cseppkőbarlangok közül a Baradla Magyarország legnagyobb, világszerte is ismert barlangja. Cseppköveinek mérete és különféle ősmaradványok alapján a kutatók úgy vélik, hogy 1—2 millió évvel ezelőtt, a pleisztocén jégkorszak vége felé több szakaszban oldotta ki járatait a mészkőbe beszivárgó csapadék- és olvadékvíz. Az óriásbarlang tehát — geológiai értelemben — fiatal. (A barlangot magába foglaló ún. steinalmi és guttensteini mészkő pl. több mint 200 millió évvel ezelőtt, a triász időszakban ülepedett le a tengerből.)

A barlang feltérképezett hossza 1987 végén meghaladta a 18 800 métert. (A csehszlovák területre eső, Domica néven ismert szakasz még további 5,1 km.) Belső méretei is impozánsak: helyenként 10 méternél is szélesebb és 10—20 méter magas a főág, s 50—100 métereseek a termek.

A Baradla Aggtelekhez közeli, rövid szakaszát (Csontház, Fekete terem) már az őskori ember is használta, mint azt a régészeti ásatások igazolták. A középkorban szekerekkel is behajtottak a barlangba. A XVIII. században már több mint 2 km-es járatrendszert ismertek. 1825-ben Vass Imre (az első tudományos, tervszerű barlangfeltáró) fedezte fel a barlang Vaskapu mögötti szakaszát. (1831-ben meg is jelent a barlang általa készített térképe.) Felfedezését azután közel 100 évig nem követte újabb.

Az írásbeli emlékek szerint a barlanghoz messze földről zarándokoltak az érdeklődők. Csokonai és Petőfi is felkereste a Baradlát.

Már a múlt században megkezdődött a barlang kiépítése (hidak, utak). 1928-ban — Kaffka Péter áldozatos munkája árán — megnyitották a jósvafői bejáratot. 1932-ben Kessler Hubert és Sandrik József felfedezte az összeköttetést a Domicával. Az 1950-es években Jakucs László vezette a kutatásokat; jelenleg a Baradla-csoport végez kutatómunkát a barlangban.

A Baradla nemcsak a legnagyobb, hanem egyik legszebb barlangunk is, melyet ma már évente közel negyedmillió látogató keres fel. Nemcsak a hihetetlen gazdagságú, változatos cseppkőképződmények, hanem az oldásos, „csupasz” sziklák is különleges látványosságot jelentenek.

I/1. *Folyosórészlet a „Csillagvizsgáló” mellett*

A felvétel a kisvíz idején készülhetett: itt, a jósva-fői szakaszon ritkán figyelhető meg a víztükör. Az árvizek miatt a gyalogjárdát feltűnően magas töltésre építették. A felvételen nem látszik a „Gellérthegy” tetején álló 19 m magas állócseppkő, a „Csillagvizsgáló”, mely hazánk legnagyobb cseppkőképződménye.

I/2. *A csónakázótó a Nádor-oszloppal*

A „Hangversenyteremben” egyesül az Acheron és a Styx vize. A terem első felében, melynek nagyszerű akusztikája van, valóban szoktak hangversenyeket rendezni. A barlanglátogatóknak egyéb alkalmakkor magnetofon segítségével adnak ízelítőt ebből a fantasztikus hangzásból. A terem a továbbiakban 400 méter alatt fokozatosan folyosóvá keskenyedik. Ezen a 400 méteren a Styx vizét tóvá duzzasztották, melyből időnként ki kell koptorni az iszapot. A „Nádor oszlopának” nevezett képződmény a bejáratától 608 méterre található. A József nádor 1806-os látogatása emlékére bevéssett szöveg ma már jórészt olvashatatlan.

I/3. *Részlet a Styx-patak medrével*

A barlangnak vannak cseppkövekben szegény, ám sziklaformákban gazdag szakaszai is. Gyönyörű oldásos részleteket figyelhetünk meg itt. A gyalogutat mesterséges feltöltésen vezetik, mégis évente több alkalommal is víz alá szokott kerülni a járda.

I/4. *Az „Óriások terme” és a „Kínai pagoda”*

A jósva-fői szakaszon található „Óriások terme” Magyarország legnagyobb — 120 méter hosszú — barlangi terme. A kivilágított hatalmas csarnok a Baradla talán legszebb látványossága. Egyik leg híresebb cseppkőképződménye a színpompás „Kínai pagoda”.

I/5. *Átjáró a Styx medre felett*

Jellegzetes részlet a barlang főágából, a jósva-fői szakasról. Száznál több, ehhez hasonló híd vezet a hosszú túra útvonalán a Styx medre felett. A Baradla 8 km hosszú túravonalának középső 4 km-én még nincs villanyvilágítás. Ezen a szakaszon a barlangi vezetők ad a látogatóknak kézilámpát.

I/6. *Víztükör*

A „Hangversenyterem” előtt az Acheron-patak lassú folyású. A nagy vízfelületekben csodálatosan tükröződik a megvilágított mennyezet valamennyi sztalaktitja, minden apró részlete.

The Baradla cave Aggtelek—Jósvafő

The Baradla is the largest cave in Hungary. There are several dripstone caves in the environs of Aggtelek. One of them, the world-famous Baradla dripstone cave is difficult to date precisely. The size of dripstones and the fossils recovered from fills suggest a Late Pleistocene age (1—2 million years) for researchers. However, it seems certain that the rain and meltwater infiltrated into the limestone dissolved its passages in several stages. Thus, in a geological sense, the giant cave is young. The Limestones, incorporating the cave, deposited from the sea more than 200 million years ago, in the Triassic period.

Its mapped length exceeded 18,800 m by the end of 1987. (The section on Czechoslovakian territory, known as Domicia cave, has further 5,1 km length.) The inner dimensions of the cave are also impressive. (Locally, the main branch is wider than 10 m and 10—20 m high, halls of 50—100 m long.)

The entrance section (Csontház — Bone-house and Fekete terem — Black Hall) to the Baradla cave at Aggtelek was used, as attested by archaeological excavations, by prehistoric men. In medieval times, people drove in the cave in carts. By the 18th century more than 2 km of passages had been known.

In 1825 Imre Vass (the first systematic, scientific explorer) discovered the section beyond the Iron Gate and published his map of the cave in 1831. For 100 years after Imre Vass no exploration was made.

Written documents tell about pilgrimages to the cave from far-away countries. The poets Csokonai and Petőfi also visited the Baradla cave.

The equipment of the cave with bridges and paths already began in the last century. Due to the efforts of Péter Kaffka, in 1928 the Jósvafő entrance was opened. In 1932 Hubert Kessler and József Sandrik discovered the connection with the Domicia cave. In the 1950s László Jakucs carried on research there. At present, the exploration of the cave is the task of the Baradla Group.

The Baradla is not only the largest, but one of the most beautiful caves in Hungary. Its attractions do not only include the wide choice and unbelievable richness of dripstone ornamentation, but the 'bare' solution cliffs are also very interesting.

Today a quarter of a million visitors come to see the cave every year.

I/1. *Detail of the corridor near the Observatory*

The largest dripstone formation of Hungary, the 19 m high stalagmite called Observatory, standing on the 'Gellérthegy' is not visible in this picture. The photograph was taken during low water, reflecting water surface is only observed along this Jósvalfő section. Because of floods the walking path was built on high embankment.

I/2. *Palatine's column and boating lake*

In the Concert Hall the streams Acheron and Styx unite. In the fore part of the Hall concerts are organised. The wonderful acoustics of the cave is a memorable experience. On other occasions visitors share this fantastic sounding through listening music from tape.

Further on, below 400 m, the hall narrows down into a corridor. At this 400 m level, the Styx was dammed into a lake, periodically dredged from silt. The formation called 'Palatine's column' is found at 608 m. The text inscribed to commemorate the visit of Palatine Joseph in 1806 is largely unreadable today.

I/3. *Detail of the channel of the Styx*

Some section of the cave are poor in dripstones but rich in cliff forms follows. Beautiful solution features can be observed here. Although the path follows an artificial embankment, it is flooded several times each year.

I/4. *Giants' Hall, Chinese Pagoda*

This illuminated hall is perhaps the most impressive in the Baradla cave. The hall of 120 m length in the Jósvalfő section is the largest in the country. One of the best-known formations in the hall is the colourful Chinese Pagoda.

I/5. *Passway over the Styx channel*

A detail without name, however, very characteristic of the main branch, Jósvalfő section. More than 100 similar bridges help to cross the Styx along the route of the long tour.

Along the middle 4 km section of the long tour of 8 km in the Baradla cave there is no electric illumination as yet. There the cave guide provides the visitors with an electric torch.

1/6. *Water surface*

The Acheron stream in front of the Concert Hall flows slowly. Each stalactite and other minor details of the illuminated ceiling are splendidly reflected in the water of large ponds.

BARADLA—HÖHLE

Aggtelek — Jósvalő

Zwischen der in der Umgebung von Aggtelek befindlichen Tropfsteinhöhlen ist die Baradla gleich die grösste Höhle des Landes, die auch weltweit bekannt ist. Auf Grund der Grösse ihrer Sintergebilden und der verschiedenen Fossilien sind die Forscher an der Meinung, dass die Höhlengänge vor 1—2 Millionen Jahren, am Ende des Eiszeites in mehreren Phasen entstanden sind, durch die Lösung des in den Kalkstein einsickernden Niederschlags- und Schmelzwassers. Die Riesenhöhle ist daher — im geologischen Sinne — jung. (Der die Höhle umfassende Kalkstein wurde z. B. vor mehr als 200 Millionen Jahren in dem Triasmeer abgelagert.)

Die vermessene Länge der Höhle übertrifft (Ende 1987) die 18 800 Meter. (Der unter tschechoslowakischem Gebiet ziehende Teil, die sog. Domic-Höhle beträgt weitere 5,1 km.) Imposant sind auch die Innengrössen: der Hauptgang ist teils mehr als 10 m breit und 10—20 m hoch, die Hallen sind 50—100 m lang.

Ein kurzer Teil der aggteleker Höhlenstrecke (Csontház = Knochenhaus, Fekete terem = Schwarzer Saal) wurde schon von dem Urzeitmensch besucht, wie es die Grabungen beweisen. In dem Mittelalter sind sogar mit Kutschen in die Höhle eingefahren. In dem 18. Jahrhundert war die Höhle schon in eine 2 km Länge bekannt.

1825 entdeckte Imre Vass (der erste wissenschaftliche Höhlenforscher) die Höhlenteile hinter dem Eisernen Tor (Vaskapu). 1831 ist auch der durch Vass vermessene Höhlenplan erschienen. Auf die nächsten Entdeckungen musste man fast 100 Jahre warten.

Laut der schriftlichen Dokumente hat der Ruhm der Höhle die Besucher auch von fernen Ländern angezogen. Auch Csokonai und Petőfi (berühmte ungarische Dichter des vorigen Jahrhunderts) haben die Höhle besucht.

Der Ausbau der Höhle (Brücken, Fusswege) wurde schon in dem vorigen Jahrhundert begonnen. 1928 wurde — durch die opfervollen Arbeit von Peter Kaffka — der Eingang in Jósvalfö eröffnet. 1932 haben Hubert Kessler und József Sandrik die Zusammenhang mit der Domica-Höhle befahren. In den 50-er Jahren wurden die Forschungen durch László Jakucs geführt, derzeit forscht in der Höhle die Forschergruppe Baradla. Die Baradla-Höhle ist nicht nur die grösste, sondern auch eine der schönsten Höhlen in Cngarn, die jährlich von fast Viertelmillionen Besucher besichtigt wird. Nicht nur die unglaubliche Reiche der mannigfaltigen Sintergebilde, sondern auch die Lösungsformen der "kahlen" Felsen bieten besonderen Sehenswürdigkeiten.

I/1. *Gangpartie neben dem "Astronomischen Turm"*

In dem jósvalföer Teil sieht man ruhiger Wasserspiegel nur bei Niedrigwasser. Wegen das Hochwasser wurde der Fussweg auf hohe Auffüllung gebaut. Das Bild zeigt den in der Nähe auf dem Gellértberg stehenden, 19 m hohen Astronomischen Turm, den grössten Stalagmit Ungarns nicht.

I/2. *Der Kahnfahrtsteich mit der Palatinssäule*

Die Höhlenbäche Acheron und Styx laufen in dem Konzertsaal zusammen. In der ersten Hälfte des Saales werden tatsächlich Konzerte gehalten. Auch die Höhlenbesucher können mit Hilfe von Magnetophonmusik den phantastischen Klang des Saales geniessen. Der Saal verengt sich nach 400 m zu einem Korridor. Auf dieser 400 m Strecke wurde das Wasser des Styx-Baches aufgestaut, wovn den Schlamm ausbaggern muss. Die sog. Palatinssäule finden wir 600 m weit von der aggteleker Eingang. Der als Andenken des Höhlenbesuchs 1806 des Palatins József gestochene Text ist heute schon kaum zu lesen.

I/3. *Detail des Styx-Baches*

Die Höhle hat einige tropfsteinarme, doch in Felsenformen reiche Strecken. Hier können wir prächtige Lösungsdetaile beobachten. Der Fussweg führt auf eine Auffüllung, doch wird er jährlich mehrmals vom Hochwasser überschwemmt.

I/4. *Der "Saal der Riesen" und die "Chinesische Pagode"*

Der in der jósvalföer Teil befindliche Saal ist mit seiner 120 m Länge Ungarns grösster Höhlenraum.

Die beleuchtete riesengrosse Halle ist wohl die schönste Sehenswürdigkeit der Höhle. Eine der seinen berühmtesten Sintergebilden ist die farbenvolle Chinesische Pagode.

I/5. *Durchgang über dem Bachbett*

Charakteristischer Teil des Hauptganges in der jósvafőer Höhlenstrecke. Die Besucher der sog. langen Tour überqueren den Bach auf mehr als 100 solchen Brücken. Die mittlere 4 km Strecke der insgesamt 8 km ausgebauten Ganglänge ist noch nicht elektrifiziert. Hier wird mit den Besuchern verteilten Handlampen gelehuchtet.

I/6. *Wasserspiegel*

Vor dem Konzertsaal fliesst der Acheron-bach langsam. In dem grossflächigen Wasser spiegeln sich wunderbar die Stalaktiten und die kleinen Details der beleuchteten Decke.

Fényképezte és szerkesztette: Horling Róbert (MTI)

Írták:

Adamkó Péter és Leél-Őssy Szabolcs

Lektorálták:

Hazslinszky Tamás és Lóczy Dénes

Magyar Dialektgyártó Vállalat

Budapest, 1988